

นิทานสุภาษิตจีน (148) 成语故事 (一四八)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 东食西宿/東食西宿 Dōng shí xī sù (ตง ฉือ ซี ซู) โดย คำว่า 东/東 dōng (ตง) แปลว่าทิศตะวันออก 食 shí (ซือ) แปลว่า (กิน) อาหาร 西 xī (ซี) แปลว่าทิศตะวันตก 宿 sù (ซู) แปลว่าหลับนอน เมื่อนำมารวมกันหมายถึง กินข้าวที่ทิศตะวันออกหลับนอนที่ทิศตะวันตก หรือคนประเภทเอาแต่ได้ เป็นคำโบราณที่ใช้อธิบายถึงคนประเภทโลกมาก เห็นแก่ตัว อะไรที่เป็นประโยชน์ก็จะเอาเข้าตัวเองทั้งหมด สุดท้ายอาจจะไม่ได้อะไรเลยก็ได้ เพราะในโลกแห่งความเป็นจริงแล้ว ไม่มีสิ่งใดที่จะดีครบถ้วนไปเสียทุกด้าน อย่างเช่นคนที่เรียกตัวเองว่าเป็นคนดี เป็นศรีสังคม ก็อาจจะมีความดีที่ไม่ดีซ่อนอยู่ ส่วนคนที่ถูกตราหน้าว่าเป็นคนไม่ดี เป็นคนเลวคนทุจริต ก็อาจจะมีความดีที่เป็นคนดีอยู่ ของสุภาษิตคำนี้มาจากนิทานดังนี้

(ที่มาภาพ : <http://image.baidu.com/search>)

ที่รัฐฉีมีภรรยาคนหนึ่ง ได้ให้กำเนิดลูกสาวที่น่ารักคนหนึ่ง เมื่อยามเด็ก เด็กหญิงคนนี้ก็รูปร่างหน้าตาน่ารักน่าเอ็นดู ใครเห็นใครก็รักก็ชม เมื่อโตขึ้นก็ยังสวยงามจนเป็นที่เลื่องลือไปทั่ว พ่อแม่จึงต้องเลี้ยงดูอย่างดี เพื่อป้องกันเหตุที่จะเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงได้ เมื่อหญิงสาวเติบโตจนพร้อมที่จะแต่งงานออกบ้านได้แล้วนั้น ก็มีบรรดาชายหนุ่มจากที่ต่างๆ ส่งแม่สื่อมาสู่ขอกันมากมาย แต่ทั้งหมดนั้น เป็นที่ต้องตาต้องใจของพ่อแม่หญิงสาวอยู่แค่สองหนุ่มแห่งหมู่บ้านทางตะวันออกและหมู่บ้านทางตะวันตก โดยชายหนุ่มแห่งบ้านตะวันออก

ออกนั้น เป็นหนุ่มหน้าตาไม่หล่อเหลา แต่เป็นคนดี กตัญญู ขยันเอาการเอางานมาก ครอบครัวก็มีฐานะดี ส่วนหนุ่มแห่งบ้านทางตะวันตกนั้น หน้าตาหล่อเหลา แต่ฐานะทางบ้านยากจน ส่วนความดีความขยันนั้นไม่เป็นที่ปรากฏ ด้วยเหตุนี้ พ่อแม่ของหญิงสาวพิจารณาอยู่เป็นเวลานาน ก็ไม่อาจจะตัดสินใจได้สักทีว่าจะยกลูกสาวของตนให้กับบ้านไหนดี พวกเขาคิดว่า ถ้ายกให้ลูกชายแห่งบ้านตะวันออก ลูกสาวก็จะอยู่สุขสบายไปชั่วชีวิต แต่ลูกสาวตัวเองสวยงามขนาดนั้น ไปแต่งงานกับหนุ่มอัปลักษณ์ ก็รู้สึกทำใจไม่ลง ครั้นจะยกให้หนุ่มแห่งบ้านตะวันตก แม้ทั้งคู่จะเหมาะสมกันราวกิ่งทองใบหยก แต่ลูกสาวก็จะมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างยากลำบากแน่ๆ ทั้งคู่คิดไปคิดมาอยู่หลายวันก็ไม่อาจให้คำตอบกับแม่สื่อทั้งหลาย จึงมีแผนเสนอว่า เรื่องแต่งงาน จะทุกซะจะสุขก็อยู่ที่ตัวคนตัวเอง ก็จึงขอให้ลูกสาวเป็นคนตัดสินใจเองว่าจะเลือกแต่งงานกับหมู่บ้านไหน เมื่อจนปัญญาจริงๆ ก็คงเหลือเพียงวิธีนี้เท่านั้นที่ดีที่สุด ดังนั้นพ่อแม่จึงไปคุยกับลูกสาว เมื่อถึงเวลาที่ต้องเลือกเอาว่าจะแต่งงานกับใคร ลูกสาวก็อึดออดไม่ยอมตอบ พ่อแม่คิดว่า ลูกสาวคงอายที่จะตอบ จึงแนะนำวิธีตอบแบบไม่ต้องพูดออกมาก็ได้ โดยให้ลูกสาวยื่นแขนข้างซ้ายแทนคำตอบว่าจะแต่งงานกับคนบ้านตะวันออก แขนขวาจะแต่งงานกับคนบ้านตะวันตก ลูกสาวก็ตกลง จากนั้นเมื่อถึงเวลา พ่อแม่ก็ให้สัญญาณ ลูกสาวที่นั่งอยู่หลังผ้าม่านก็ยื่นแขนทั้งสองข้างออกมาพร้อมกัน สร้างความงุนงงให้กับทุกคนยิ่งนัก เมื่อแขกหรือกลับไปหมดแล้ว พ่อแม่จึงถามลูกสาวว่าทำไมลูกถึงยื่นแขนทั้งสองข้างออกมา หมายความเช่นไร ลูกสาวตอบว่า คนบ้านตะวันออกมีฐานะดี

แต่ไม่หล่อ ส่วนคนบ้านตะวันตกหล่อเหลา แต่ไม่รวย อย่างนี้แล้วลูกเลยคิดว่าแต่งให้กับทั้งสองบ้าน เพราะแต่งให้กับคนบ้านตะวันออกเพื่อจะได้ยู่ดีกินดี แต่งให้กับบ้านตะวันตกก็เพื่อจะได้หลับนอนอย่างสบายใจ

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻: 贪婪的人各方面的好处都要。

成語比喻: 貪婪的人各方面的好處都要。

Chéngyǔ bǐyù: Tānlán de rén gè fāngmiàn de hǎochù dōu yào.

เฉิงยู่ปี้ยู่: ทันทลัน เตอะ เหริน เก้อ ฟางเมี่ยน เตอะ ห่าวชู่ ไตว เหย้า

สุภาษิตเปรียบว่า คนโลกมาก อะไรที่มีประโยชน์ก็จะเอาหมด

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

世上没有东食西宿的好事，任何事情都有利有弊的，不可能两全其美的。

世上沒有東食西宿的好事，任何事情都有利有弊的，不可能兩全其美的。

Shìshàng méiyǒu dōng shí xī sù de hǎo shì, rènghé shìqíng dōu yǒulì yǒu bì de, bù kěnéng liǎng quán qí měi de.

ฉือฉ่าง เหมยโหย่ว ตง ฉือ ซี ชู่ เตอะ ห่าว ฉือ, เرينเหอ ฉือฉิง ไตว โหย่วลี่ โหย่ว ปี้ เตอะ, ปู้ เชอเหิง เหลียง เฉวียน ฉี เหมย เตอะ

ในโลกแห่งความเป็นจริง ไม่มีหรอกที่จะเป็นฝ่ายได้ยู่ตลอดเวลา เพราะทุกสรรพสิ่งล้วนเป็นเหรียญสองด้านอยู่เสมอ ไม่อาจดีสมบูรณ์ไปเสียทุกด้าน

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง